



**دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین**  
**دانشکده دندانپزشکی**

پایان نامه:

**جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی**

عنوان پایان نامه:

تعیین استانداردهای سفالومتریکی و میزان قرینگی فک و صورت افراد بزرگسال  
ایرانی واجد اکلوژن نرمال با استفاده از نگاره خلفی - قدامی سرو صورت

استاد راهنما:

**سرکار خانم دکتر پروین خرازی**

نگارش:

**امیر کامیار خضری**

سال تحصیلی ۷۹ - ۷۸ شماره پایان نامه: ۱۲۰

## خلاصه:

با توجه به ناقرینگی موجود در صورت تمام افراد و نیز اختلافاتی که در ساختار فک و صورت نژادهای مختلف مشاهده می‌شود. لذا براین اساس سعی کردیم تا با انجام مطالعه‌ای بر روی نگاره سفالومتریکی P.A. ۶۰ دانشجوی بزرگسال ایرانی (۳۰ - ۱۸ سال) واجد اکلوزن نرمال، به بررسی استانداردهای سفالومتریکی نسج سخت و میزان آسیمتری قابل قبول ساختمانهای کرانیوفاسیال در این گروه سنی بپردازیم.

بر روی تمام نگاره‌ها *Tracing* انجام گرفت و ۳۹ متغیر (۲۰ متغیر فاصله‌ای، ۱۱ متغیر نسبی، ۷ متغیر مثلثی و یک متغیر حجمی) مورد ارزیابی قرار گرفتند و در مورد هر یک از متغیرها مقادیر میانگین، انحراف معیار و *Range* تعیین شد. همچنین با استفاده از آزمون *T-Test*، تأثیر جنسیت بر میانگین‌ها و نیز تفاوت ساختمانهای کرانیوفاسیال در سمت چپ و راست (در سطح معنی دار ۵٪) مورد ارزیابی قرار گرفت.

نتایج بارز این تحقیق عبارتند از:

میانگین ابعاد عرضی نواحی مختلف سرو صورت در مردان بطور معنی داری نسبت به زنان بزرگتر می‌باشد. اختلاف ابعاد عرضی بین زنان و مردان در ناحیه فوقانی صورت کمتر می‌باشد و نیز بیشتر نسبتهایی که در ارتباط با اندازه مندیبل هستند، در مردان نسبت به زنان بزرگتر می‌باشند، که این مطالب به نوعی با جهت رشدی سفالوکودال و تثبیت شدن زودتر اندازه‌های ناحیه فوقانی صورت و تأثیر بیشتر تغییرات جنسی ثانویه در رشد مندیبل مربوط می‌باشند. نسبت عرض ماگزیلا و مندیبل به عرض ناحیه فوقانی صورت در مردان بزرگتر بوده و در نتیجه صورت مردان حالت مربع‌تری دارد. سیمتری کامل در موقعیت نقاط دوطرفه نسبت به خط *MSR* (هم در جهت محور *X*ها و هم در جهت محور *Y*ها) تنها در موارد محدودی وجود دارد و در اکثریت موارد سیمتری نسبی مشاهده می‌شود و نیز انحراف نقطه *Me* نسبت به خط *MSR* معنی دار نمی‌باشد. که این مطالب می‌توانند بر قابل اعتماد

بودن خط میدساجیتالی از  $Cg$  و  $ANS$  عبور کرده و برای بررسی تقارن کرانیوفاسیال بکار می‌رود، تأکید نمایند. سیمتری کامل در رابطه با مساحت مثلثهای نواحی مختلف سرو صورت نیز تنها در موارد محدودی وجود دارد و در اکثریت موارد این مساحتها در دو طرف برابر نیستند. در ناحیه کرانیال بیس (هم در زنان و هم در مردان) و نیز در ماگزیلاری طرفی (فقط در زنان) سیمتری نسبی مشاهده می‌شود، ولی در ناحیه ماگزیلاری طرفی (فقط در مردان) و نیز در سایر نواحی (هم در زنان و هم در مردان) آسیمتری مشاهده شده و مساحت مثلثهای سمت راست نسبت به سمت چپ بطور معنی داری بزرگتر می‌باشند.